

Zápis z jednání Rady vlády pro národnostní menšiny ze dne 11. září 2020

Jednání se uskutečnilo dne 11. září 2020 (11:00–14:45 hod.) v Lichtenštejnském paláci (U Sovových mlýnů 506/4, 118 00 Malá Strana).

Přítomní členové Rady:

Helena Válková (místopředsedkyně Rady), Martin Dzingel (místopředseda Rady, německá menšina), Petr Rojík (německá menšina), Alena Kovářová (běloruská menšina), Georgi Bečev (bulharská menšina), Anna Rákóczi (maďarská menšina), Dariusz Branny (polská menšina), Gabriel Kopeć (polská menšina), Jan Balog (romská menšina), Eugenie Číhalová (ruská menšina), Jovan Mitrović (srbská menšina), Dagmar Březinová (rusínská menšina), Bohdan Rajčinec (ukrajinská menšina), Vladimír Skalský (slovenská menšina), Uyen Huu Pham (vietnamská menšina), Jana Hajná (Asociace krajů ČR), René Petráš (Právnická fakulta UK), Stanislav Křeček (veřejný ochránce práv), Zuzana Jentsche Stöcklová (MPSV), Michal Franěk (MSP)

Nepřítomní členové Rady: Ivona Shafaq (romská menšina), Pavla Štrobachová (Svaz měst a obcí)

Zástupci:

Marie Bílková (MF), Jiří Kalašnikov (MZV), Václav Appl (MK), Jaroslav Faltýn (MŠMT), Václav Henych (MV)

Hosté:

Blanka Bartíková (MK), Tomáš Kraus (židovská komunita – stálý host), Helena Nosková (slovenská menšina), Ivane Čačchiani (gruzínská menšina), Krystina Šyjanok (běloruská menšina)

Omluvení členové:

Andrej Babiš (předseda Rady), Lenka Kopřivová (chorvatská menšina), Jaroslav Miňo (slovenská menšina), Adriano Mandilas (řecká menšina), Milan Němeček (MK), Roman Lipták (Kancelář prezidenta republiky), Martin Povejšil (MZV), Karel Tyll (MF), Karel Kovář (MŠMT), Petr Mlsna (MV), Vít Dovalil (Ústav germánských studií, Filozofická fakulta UK)

Úřad vlády ČR:

Odbor lidských práv a ochrany menšin: Andrea Baršová, Klára Jůnová, Tadeáš Mertlík, Olga Jeřábková, Jan Chrt

Místopředsedkyně Rady, H. Válková, přivítala přítomné členy Rady i hosty, a následně zahájila druhé jednání Rady vlády pro národnostní menšiny (dále jen „Rada“) v roce 2020¹. Současně požádala členy Rady o vyjádření souhlasu s účastí na jednání zástupce gruzínské národnostní menšiny, Ivana Čačchiani, který spolu s dalšími představiteli gruzínské menšiny v České republice projevil zájem o přijetí do Rady. Jeho účast byla jednomyslně odsouhlasena. Dále upřesnila, že k přijetí gruzínské národnostní menšiny do Rady je nutné, aby představitelé gruzínské menšiny naplnili příslušné podmínky pro členství v Radě.

H. Válková následně omluvila nepřítomnost předsedy Rady, Andreje Babiše, který se z pracovních důvodů nemohl jednání zúčastnit. Dále proběhla kontrola usnášeníschopnosti Rady. Ke dni zasedání měla Rada celkem 33 členů. Pro dosažení kvora pro usnášeníschopnost byla nutná přítomnost minimálně 17 členů. Vzhledem k tomu, že na začátku jednání bylo přítomno celkem 22 členů (nebo jejich zástupců na základě písemného pověření), byla potvrzena usnášeníschopnost Rady.

PŘÍTOMNO	CELKOVÝ POČET	USNÁŠENÍSCHOPNOST
22	33	ANO

Následovně H. Válková představila program jednání a vyzvala přítomné členy k hlasování o programu. K návrhu programu nebyla vznesena žádná připomínka.

HLASOVÁNÍ O PROGRAMU ZASEDÁNÍ

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
22	0	0

Schválený program jednání:

- 1) Kontrola úkolů uložených Radou vlády pro národnostní menšiny dne 6. února 2020
- 2) Informace o postupu ve věci rozšíření ochrany německého jazyka částí III Evropské charty regionálních či menšinových jazyků
- 3) Informace k podnětu ukrajinské národnostní menšiny k obnově a zřízení kulturně-vzdělávacího centra
- 4) Informace o přípravě nového nařízení vlády, které by nahradilo dosavadně platné nařízení vlády č. 98/2002 Sb.
- 5) Informace o dotačních programech Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva kultury a Úřadu vlády ČR
- 6) Nominace nového člena do dotační komise Ministerstva kultury
- 7) Informace o schválení Zprávy o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2019
- 8) Různé

¹ Program jednání byl spolu s podklady členům Rady zaslán, v souladu s Jednacím řádem Rady, 10 dní před jednáním.

- a) Informace o návštěvě poradního výboru Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin
- b) Změna smluvního mechanismu Evropské charty regionálních či menšinových jazyků (pětiletý monitorovací cyklus)
- c) Informace o setkání paní zmocněnkyně s představiteli ruských národnostních spolků
- d) Postoj běloruské národnostní menšiny k dodržování lidských práv v Bělorusku a podnět k zajištění jazykových práv v České republice
- e) Informace k žádosti gruzínské národnostní menšiny o zastoupení v Radě
- f) Informace o plánovaném semináři ke Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021
- g) Rasistický článek v Prostějovském večerníku z 29. června 2020

Poté H. Válková předala slovo tajemnici Rady K. Jůnové, která představila první bod jednání.

Ad 1. Kontrola úkolů uložených Radou vlády pro národnostní menšiny ze dne 6. února 2020.

K. Jůnová uvedla, že kontrola úkolů z minulého zasedání Rady bude relativně rychlá, protože většině úkolů je věnován samostatný bod jednání. Podle usnesení č. 2/2020, týkající se Pracovní skupiny pro národnostně menšinového vysílání, bylo navrženo zefektivnění přípravy vysílání o národnostních menšinách a pro národnostní menšiny v programové skladbě Českého rozhlasu tak, aby kvalita vysílání byla posílena o další novinářské žánry a forma vysílání korespondovala s jeho obsahem. Návrh usnesení byl předán zástupcům Českého rozhlasu. Vzhledem k tomu, že se v období pandemie nemohlo uskutečnit jednání zmíněné pracovní skupiny, bude postup Českého rozhlasu v této věci předmětem dalšího jednání pracovní skupiny, které je naplánováno na 14. října 2020, pokud nedojde ke změnám v rámci epidemiologických opatření.

K. Jůnová dále informovala o výsledcích jednání týkajících se Ministerstva dopravy a zavedení hlášení v polském jazyce, kdy Rada žádala Ministerstvo dopravy, aby provedlo potřebné kroky směřující k zavedení hlášení v polském jazyce na vybraných železničních nádražích a zastávkách. Správa železnic potvrdila zajištění služby informování cestujících v polském jazyce, avšak vzhledem k zajištění celé databáze v polském jazyce dodavatel nemůže zaručit hlášení k začátku jízdního řádu 2020/21, tj. ke dni 13.12.2020, ale v průběhu jízdního řádu 2020/21. Předběžná cena daného požadavku je 1.4 mil. Kč. Hlášení bude zajištěno ve 14 železničních stanicích a zastávkách. Ve zbývajících 6 železničních stanicích není nainstalován akustický informační systém, proto zde není možné akustické hlášení zajistit.

Posledním úkolem bylo usnesení č. 6/2020, které se týkalo ohrožení existence Polské školy sv. Hedviky při Velvyslanectví Polské republiky v Praze. Podle informací z Magistrátu hl. m. Prahy, byl tento úkol splněn a Polská škola sv. Hedviky nadále sídlí v Boleslavově ulici č. 1 v Praze 4, jak uvedla J. Hajná, zástupkyně Asociace krajů ČR. Ačkoliv situace na předchozím jednání Rady nevypadala pro pokračování činnosti polské školy na původní adrese dobře, tak se situace změnila po jednáních prostřednictvím předsedy Výboru pro národnostní menšiny hl. m. Prahy se zástupci městské části Praha 4. Zástupci městské části Praha 4 nyní uvedli, že počítají s dlouhodobým působením polské školy na původní adrese.

Následně H. Válková ukončila rozpravu a přednesla návrh usnesení.

Usnesení č. 7/2020
Rady vlády pro národnostní menšiny
ze dne 11. září 2020 k bodu jednání č. 1

Rada vlády pro národnostní menšiny

I. Rada vlády pro národnostní menšiny bere na vědomí informaci o plnění úkolů z minulého zasedání Rady;

II. žádá tajemnici Pracovní skupiny pro národnostně menšinové vysílání, aby na příštím jednání Rady vlády pro národnostní menšiny informovala o plnění usnesení Rady vlády pro národnostní menšiny č. 2/2020 ze dne 6. února 2020;

III. žádá Ministerstvo dopravy, aby do 31. 12. 2020 poskytlo Radě vlády pro národnostní menšiny informace o výsledcích jednání týkající se zavedení hlášení v polském jazyce na železničních nádražích a zastávkách.

HLASOVÁNÍ O USNESENÍ

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
22		

Usnesení bylo přijato.

Ad 2. Informace o postupu ve věci rozšíření ochrany německého jazyka částí III Evropské charty regionálních či menšinových jazyků

K. Jůnová zrekapitulovala poslení vývoj v této věci. Pracovní skupina pro danou oblast byla založena v roce 2019 a nadále intenzivně pracuje na možnosti rozšíření ochrany německého jazyka. Současnou činnost brzdí epidemiologická opatření. Poslední jednání Pracovní skupiny se uskutečnilo 1. září t.r., kde bylo stěžejním tématem odůvodnění rozšíření ochrany německého jazyka. Tato odůvodnění členové Pracovní skupiny dostali předem, aby se mohli seznámit s argumenty německé menšiny, které zdůvodňují potřebu rozšíření ochrany německého jazyka.

M. Dzingel uvedl, že členům Pracovní skupiny byly předloženy 3 dokumenty zdůvodňující potřebu rozšíření ochrany německého jazyka. První z nich vypracovali zástupci německé menšiny v ČR. Jde o tzv. memorandum, respektive odůvodnění k jednotlivým článkům Charty, které by zajistily vyšší standard ochrany německého jazyka. Dále byl předložen odborný rozklad současné situace německého jazyka v ČR od profesora Alexandra Bröstla, člena Výboru expertů Evropské charty regionálních či menšinových jazyků. Nakonec byla předložena Zpráva hodnotícího výboru. Zároveň byl osloven R. Petráš z Právnické fakulty UK, zda by bylo možné svolat seminář nebo workshop, na kterém by se jednotlivé sporné body vysvětlily. M. Dzingel konstatoval, že zástupci německé menšiny nedisponují právním expertem, který by byl nápomocen v řešení této otázky. R. Petráš k tématu uvedl, že pražská Právnická fakulta je ochotná se těmito tématy zabývat, avšak v současné době je situace organizačně a technicky složitější kvůli epidemii koronaviru. Evropská charta regionálních či menšinových jazyků je z právního hlediska mimořádně složitým dokumentem. S tím souvisí

také otázka zajištění financování po navýšení standardu ochrany německého jazyka. H. Válková a M. Dzingel ocenili vstřícný a operativní postoj Právnické fakulty k daným tématům. V. Henych souhlasil, že v okamžiku kdy se bude o daných otázkách rozhodovat, je třeba, aby byly k dispozici úplné a přesné informace. V této souvislosti upozornil, že na posledním jednání Pracovní skupiny 1. září t.r. byly ze strany Ministerstva vnitra vneseny určité připomínky. Zdůraznil, že tyto připomínky nejsou postojem proti německé národnostní menšině nebo proti německému jazyku, ale na prvním místě je nutné získat stanoviska, která k této věci zaujímají obce a kraje. Obcím a krajům je třeba předložit pádné argumenty, které zdůvodní potřebu rozšíření ochrany německého jazyka. J. Hajná za Asociaci krajů ČR ocenila, že Pracovní skupina bude v předstihu informovat o chystaných návrzích obce a kraje, které se tak mohou včas vyjádřit k případným změnám. H. Válková konstatovala, že v současné době je Pracovní skupina v etapě sběru empirických dat a znaleckých posudků. K politickému rozhodnutí musí předcházet i znalost názorů těch, které vláda řídí a mezi ně samozřejmě patří obce a regiony.

Následně Helena Válková ukončila rozpravu a přednesla návrh usnesení.

Usnesení č. 8/2020
Rady vlády pro národnostní menšiny
ze dne 11. září 2020 k bodu jednání č. 2

Rada vlády pro národnostní menšiny

I. bere na vědomí informaci o postupu ve věci rozšíření ochrany německého jazyka částí III Evropské charty regionálních či menšinových jazyků;

II. žádá předsedu Pracovní skupiny k možnosti rozšíření ochrany německého jazyka částí III Evropské charty regionálních či menšinových jazyků, aby na příštím jednání Rady vlády pro národnostní menšiny informoval o dalším postupu v této věci.

HLASOVÁNÍ O USNESENÍ

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
22	0	0

Usnesení bylo přijato.

Ad 3. Informace k podnětu ukrajinské národnostní menšiny k obnově a zřízení kulturně-vzdělávacího centra

H. Válková k výše uvedenému bodu uvedla, že zatím se ve věci zajištění obnovy kulturně-vzdělávacího centra ukrajinské národnostní menšiny nedaří postoupit dále, nicméně úsilí o zajištění této věci nepolevuje. Naposledy hovořila s tajemníkem Dislokační komise Úřadu vlády ČR, který 25. srpna t.r. rozeslal všem členům dislokační komise žádost o vytipování vhodného prostoru pro vzdělávací centrum. Předpokládá, že na příštím jednání Rady bude zřejmé, jakým způsobem došlo k vývoji v rámci této dislokační komise.

K. Jůnová ve svém vystoupení shrnula všechny kroky, které byly od posledního jednání Rady, kdy požadavek vznikl, učiněny. Prostřednictvím premiéra a předsedy Rady byl osloven Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových s žádostí o zajištění vhodných nekomerčních prostor pro obnovu centra. V odpovědi bylo sděleno, že Úřad nedisponuje

žádným vhodným objektem, který by mohl poskytnout pro ukrajinské kulturně vzdělávací centrum. Následně byl osloven také primátor hlavního města Prahy se stejnou žádostí. Ani hl. m. Praha nemá v tuto chvíli ve svém majetku žádný objekt, který by mohl být využit. Proto byla oslovena Dislokační komise, která je součástí Úřadu vlády, aby byla nápomocna v řešení této otázky. Její odpověď zatím není známa.

Následně Helena Válková ukončila rozpravu a přednesla návrh usnesení.

Usnesení č. 9/2020
Rady vlády pro národnostní menšiny
ze dne 11. září 2020 k bodu jednání č. 3

Rada vlády pro národnostní menšiny

I. bere na vědomí informaci o postupu ve věci obnovy a zřízení ukrajinského kulturně-vzdělávacího centra v Praze;

II. ukládá tajemnici Rady vlády pro národnostní menšiny, aby na příštím jednání Rady informovala o dalším postupu ve věci obnovy a zřízení ukrajinského kulturně-vzdělávacího centra v Praze.

HLASOVÁNÍ O USNESENÍ

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
22	0	0

Usnesení bylo přijato.

Ad 4. Informace o přípravě nového nařízení vlády, které by nahradilo současně platné nařízení vlády č. 98/2002 Sb.

K. Jůnová uvedla, že příprava nového nařízení vlády byla sekretariátu uložena na jaře minulého roku. Nejde o novelizaci nařízení, ale o zrušení stávajícího nařízení a nahrazení nařízením novým. Návrh nového nařízení byl odeslán k připomínkám Ministerstvu práce a sociálních věcí, které sice nemá dotační program zaměřený na národnostní menšiny, ale historicky v původním nařízení vlády figuruje. Dále byl návrh odeslán Ministerstvu kultury a Ministerstvu školství mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“). MŠMT nemá k návrhu připomínky, z Ministerstva kultury přišly připomínky, které byly vypořádány, následně byly zaslány připomínky dodatečné. Návrh nového nařízení vlády dostanou členové Rady k připomínkám spolu s tímto zápisem. Nové nařízení vlády se týká poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity národnostních menšin a na podporu romské menšiny. Vymezuje také procesní pravidla, která zpřesňují nebo doplňují rozpočtová pravidla.

Helena Válková k tomuto bodu otevřela rozpravu.

V. Appl za Ministerstvo kultury uvedl, že dodatečné připomínky se týkaly oblasti médií a audiovizí, ovšem nejsou takového rázu, aby narušily celou koncepci materiálu.

V. Skalský se dotázal, zda se v novém nařízení chystají praktické změny v oblasti dotací či jde o zharmonizování stávajících opatření s novými. K. Jůnová uvedla, že se jedná o soulad stávajících opatření s novými právními předpisy tak, aby jejich zavedení bylo co nejvíce

komfortní pro obě zúčastněné strany. Dále jsou také navrženy obsahové změny, jako například publikování v online prostoru a zmodernizování informací o národnostních menšinách.

Následně Helena Válková ukončila rozpravu a přednesla návrh usnesení.

Usnesení č. 10/2020
Rady vlády pro národnostní menšiny
ze dne 11. září 2020 k bodu jednání č. 4

Rada vlády pro národnostní menšiny

I. bere na vědomí informaci o přípravě nového nařízení vlády, které nahradí současně platné nařízení vlády č. 98/2002 Sb.;

II. ukládá tajemnici Rady vlády pro národnostní menšiny, aby na příštím jednání Rady informovala o postupu v přípravě nového nařízení vlády dle usnesení Rady vlády pro národnostní menšiny č. 229/2019 ze dne 22. října 2019.

HLASOVÁNÍ O USNESENÍ

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
22	0	0

Usnesení bylo přijato.

Ad 5. Informace o dotačních programech Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva kultury a Úřadu vlády ČR.

H. Válková uvedla další bod jednání a vyzvala zástupce ministerstev, aby se k danému bodu vyjádřili z pohledu svých dotačních programů.

J. Faltýn za MŠMT uvedl, že MŠMT v říjnu 2019 vyhlásilo na rok 2020 dotační výzvu na podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšin. Jedná se o souhrnnou výzvu, která má dva moduly. Jeden modul je zaměřen na vzdělávání přímo v jazycích národnostních menšin a druhý je zaměřen na vzdělávání o národnostních menšinách. Oba dva moduly umožňují dotovat vzdělávací aktivity, ale i tvorbu výukových materiálů. Výzvy jsou zpravidla dotovány 15 mil. korun ročně. Na rok 2021 se počítá s podobnou alokací. Vyhlášení dotačního řízení je plánováno na 14.10.2020.

V. Appl za Ministerstvo kultury uvedl, že v rámci programu podpory kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin, který spadá do působnosti Odboru regionální a národnostní kultury, bylo v roce 2020 předloženo 69 projektů od 51 žadatelů. Požadovaná dotace činila 16.838.095 Kč. Projekty posoudila komise 26.02.2020 a bylo podpořeno 60 projektů v celkovém objemu 10.150.000 Kč. Uvedl, že z důvodu epidemiologických opatření odstoupilo od realizace projektů 6 žadatelů. Předpokládá se, že dané finanční prostředky, které nebyly vyčerpány, by mohly být využity na realizaci dotací v dalším roce. Dotační řízení na rok 2021 bylo vyhlášeno 11.08.2020, uzávěrka přihlášek byla stanovena na 16.10.2020.

B. Bartíková z Odboru médií a audiovizu Ministerstva kultury konstatovala, že pro rok 2020 byl rozpočet na Program podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin z rezervy ministerstva navýšen z 21.8 mil. na 25 mil. Kč. 15. října t.r. se uskuteční jednání výběrové dotační komise, která bude hodnotit projekty v rámci 2. výzvy v Programu. Dotační řízení na rok 2021 bude vyhlášeno jako obvykle s termínem podání žádosti do 31.10.2020. Je třeba si uvědomit, že finanční prostředky, které ministerstvo získá z rozpočtu na rok 2021, budou limitující pro podporu všech aktivit ministerstva. To ovlivní i výši prostředků určených pro Program.

K. Jůnová informovala o dotačních titulech, které jsou poskytovány Úřadem vlády ČR. Na přelomu března a dubna 2020 byly žadatelům vyplaceny všechny schválené finanční prostředky. V souvislosti s COVID-19 se řeší vratky finančních prostředků, které nebyly plně využity. V rámci dotačních programů byl vydán pokyn, který příjemce informoval o provedení možných změn bez nutnosti změny rozhodnutí. Dotace na rok 2021 byly vyhlášeny dne 05.08.2020, a to na program Podpora implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků i program Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce. Lhůta pro předkládání žádostí byla stanovena na 21.09.2020. Předpokládaná alokace u prvního programu je 3 mil. Kč; u druhého dotačního programu je předpokládaná alokace 12.75 mil. Kč.

Helena Válková ukončila rozpravu a přednesla návrh usnesení.

Usnesení č. 11/2020
Rady vlády pro národnostní menšiny
ze dne 11. září 2020 k bodu jednání č. 5

Rada vlády pro národnostní menšiny

I. doporučuje, aby byla alespoň zachována alokace finančních prostředků vyčleněných na dotační programy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva kultury a Úřadu vlády ČR v oblasti aktivit národnostních menšin, a to ve stejné výši jako v roce 2020.

HLASOVÁNÍ O USNESENÍ

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
22	0	0

Usnesení bylo přijato.

Ad 6. Nominace nového člena do dotační komise Ministerstva kultury.

H. Válková uvedla další bod jednání, kterým je nominace nového člena do dotační komise Ministerstva kultury. Ministerstvo kultury požádalo sekretariát o součinnost při nominaci nového zástupce slovenské národnostní menšiny v rámci dotačního programu na podporu kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin žijících v ČR, neboť v letošním roce končí funkční období dosavadnímu zástupci slovenské menšiny Vojtěchu Čelkovi. V této souvislosti byli osloveni oba zástupci slovenské národnostní menšiny v Radě, tzn. jak pan Skalský i pan Miňo, s žádostí o zaslání nominace jednoho společného kandidáta na člena uvedené dotační komise do 31.08.2020. Podle dosavadních informací nedošlo v rámci komunikace mezi

oběma zástupci za slovenskou národnostní menšinu v Radě ke shodě na jménu jednoho kandidáta.

V. Skalský k bodu uvedl, že jejich kandidátkou se stala Janka Haluková, kterou nominovalo 14 slovenských spolků. Janka Haluková působila v dotační komisi již před lety, má s prací v komisi zkušenosti.

H. Nosková, která zastupovala na jednání Rady pana Miňa, k danému tématu uvedla, že jejich kandidátkou se stala Eva Zajíčková, která má v oblasti problematiky národnostních menšin výborné renomé. Proti kandidatuře Janky Halukové se záporně vyslovalo 13 slovenských spolků, které v Radě reprezentuje pan Miňo. Je přesvědčena, že by se mohla najít i jiná neutrální osoba, která by plnohodnotně mohla pracovat v rámci komise. Dále uvedla, že zastoupení slovenské menšiny v komisi Ministerstva kultury je právem, ale není povinností. Pokud nedojde ke shodě na jednom jménu pro zástupce slovenské národnostní menšiny v komisi Ministerstva kultury, není nutné, aby slovenská národnostní menšina byla v komisi zastoupena.

V. Appl k danému tématu uvedl, že členství v komisi si již před mnoha lety jako své právo vyžádaly samy národnostní menšiny. Jedná se o členství v poradním sboru náměstka ministra kultury. Ministerstvo kultury zdůrazňuje, že člen komise nesmí být lobbistou prosazující jen zájmy své národnostní menšiny, ale měl by to být člověk, který umí objektivně posoudit projekty i ostatních národnostních menšin. Národnostní menšina by měla být jednotná a měla by předložit jméno jednoho vybraného kandidáta.

V. Skalský podotkl, že považuje za nešťastné, kdyby slovenská národnostní menšina neměla v komisi svého zástupce. Poté uvedl jméno další možné kandidátky na členství ve výběrové dotační komisi, konkrétně se jednalo o paní Lucii Ščepkovou. H. Nosková přislíbila, že jméno nové kandidátky předloží panu Miňovi a představitelům slovenských spolků ke zvážení. Na závěr rozpravy bylo dohodnuto, že oba zástupci slovenské národnostní menšiny v Radě mohou v termínu do 31.10.2020 zaslat návrh na jednoho nového kandidáta na členství ve výběrové dotační komisi v rámci dotačního programu na podporu kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin žijících v ČR.

Ad 7. Informace o schválení Zprávy o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2019.

K. Jůnová uvedla, že Zpráva byla schválena vládou dne 27.07.2020 usnesením číslo 807. Každému členovi Rady byl na jednání Rady poskytnut jeden výtisk Zprávy, mohou však požádat i o výtisk navíc. Zpráva je také k dispozici v elektronické podobě na webových stránkách Úřadu vlády ČR. (viz <http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/aktuality/zprava-o-situaci-narodnostnich-mensin-v-ceske-republice-za-rok-2019-183344/>).

Následně K. Jůnová poděkovala všem členům Rady za zaslání podkladů, které sloužily jako další materiál ke zpracovávání Zprávy. Zpráva byla v tomto roce vypracována podle nové jednotné osnovy a díky tomu podává ucelenější informace. Zároveň požádala zástupce menšin, aby v příštím roce více kontrolovali pravopis, zvláště u dvojjazyčných podkladů, které zasílají.

Helena Válková k tomuto bodu otevřela rozpravu.

A. Kovářová navrhla, aby v příštím roce každá menšina zaslala do Zprávy fotografie ze svých akcí, díky čemuž se stane publikace pro čtenáře přitažlivější. K. Jůnová s návrhem souhlasila.

Helena Válková ukončila rozpravu.

Ad 8. Různé

Helena Válková zahájila bod č. 8, do kterého bylo přihlášeno 5 příspěvků.

a) Informace o návštěvě poradního výboru Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin

K. Jůnová uvedla, že monitorovací návštěva Poradního výboru Rámcové úmluvy, která byla původně naplánována na březen 2020, ale vzhledem k nastupující epidemii musela být odvolána, se uskuteční v týdnu od 21. do 25.09.2020. Jednání s představiteli národnostních menšin se uskuteční v Domě národnostních menšin v Praze, a to v úterý a středu 22. - 23.09.2020, přičemž tato setkání si organizuje Poradní výbor sám. Představitelé Českého rozhlasu a televize jsou také pozváni na středu 23.09.2020, stejně jako zástupci Kanceláře veřejného ochránce práv. V poslední den návštěvy, tj. ve čtvrtek 24.09.2020, by měla proběhnout jednání s představiteli státní správy a zástupci poradních orgánů.

b) Změna smluvního mechanismu Evropské charty regionálních či menšinových jazyků (pětiletý monitorovací cyklus)

Tajemnice Rady K. Jůnová uvedla, že v předminulém roce došlo k dílčí změně vnitřního mechanismu Evropské charty regionálních či menšinových jazyků, kdy byl prodloužen monitorovací cyklus ze tří na pět let. Česká republika předložila Informace o provádění doporučení pro okamžitá opatření zahrnutých ve Čtvrté hodnotící zprávě Výboru expertů Evropské charty regionálních či menšinových jazyků. Informace o provádění doporučení pro okamžitá opatření se vztahují na období od roku 2018 do 01.03.2020 a jsou součástí podkladů, které byly elektronicky rozeslány členům Rady spolu s pozvánkou na Radu. Příští monitorovací zprávu je Česká republika povinna předložit do 01.03.2023. Všechny monitorovací zprávy je možné dohledat na webu Úřadu vlády ČR.

c) Informace o setkání paní zmocněnkyně s představiteli ruských národnostních spolků

H. Válková informovala členy Rady o neformálním setkání s představiteli ruských národnostních spolků, které proběhlo dne 13.07.2020. Místopředsedkyně Rady tímto setkáním nabídla představitelům ruské národnostní menšiny platformu k výměně názorů a diskusi. Zároveň ruským národnostním spolkům doporučila, aby se sjednotily a navenek vystupovaly tak, aby ruská národnostní menšina byla prezentována v očích české veřejnosti jednotně. S Eugeníí Číhalovou bylo domluveno, že založí nový jednotný facebookový profil „Rusove.cz“, dále byly prodiskutovány rozdíly v právech cizinců a příslušníků národnostních menšin v souvislosti s činností spolků. E. Číhalová uvedla, že facebooková stránka „Rusove.cz“ již byla založena. Stránka není veřejná, všichni zúčastnění aktéři byli informováni, jak se mohou přihlásit. Dále sdělila, že webové stránky, které chtěla původně založit, nemůže vést z pracovních, ale také finančních důvodů.

d) Postoj běloruské národnostní menšiny k dodržování lidských práv v Bělorusku a podnět k zajištění jazykových práv v ČR

Před vystoupením Aleny Kovářové se přihlásili o slovo S. Křeček a V. Henych, kteří uvedli, že daná problematika, která má mezinárodně politický rozměr, tematicky nepatří na jednání Rady vlády pro národnostní menšiny. H. Válková oponovala, že každá národnostní menšina má právo do bodu „různé“ přihlásit informaci, o kterou se chce podělit s ostatními členy Rady a poté předala slovo Aleně Kovářové, zástupkyni za běloruskou národnostní menšinu v Radě.

A. Kovářová přednesla postoj běloruské národnostní menšiny k povolebním událostem v Bělorusku, kde dochází k porušování základních lidských práv, mimo jiné i práva volit svou vládu a vedení země, práva na život (beztrestné zabití demonstrantů), práva bez překážek se vracet do své země (zákaz vstupu katolickému biskupovi), práva na důstojné zacházení při zadržení (nepřípustnost mučení) a dalších. Jak zdůraznila, v případě tak masivního porušování lidských práv nemůže být situace brána jako vnitřní záležitost státu, navíc, když se jedná o zemi sousedící s Evropskou unií. Běloruská národnostní menšina uvítala vyjádření solidarity s běloruským lidem ze strany České republiky. Po setkání s panem premiérem a zároveň předsedou Rady byla nabídnuta dílčí humanitární pomoc, za kterou běloruská národnostní menšina děkuje. Současně vyjadřuje politování, že kvůli postoji české strany bylo zablokováno setkání premiérů Visegrádské čtyřky s běloruskou prezidentskou ex-kandidátkou Svatlanou Cichanouskou.

Následně H. Válková předala slovo hostu za běloruskou národnostní menšinu, soudní tlumočnici, paní Šyjanok, která představila podnět k zajištění jazykových práv běloruské národnostní menšiny v České republice.

K. Šyjanok ve svém vystoupení uvedla, že na úřední úrovni by běloruská národnostní menšina uvítala větší povědomí o běloruské národnostní a jazykové identitě, aby běloruská národnostní menšina měla více možností identifikovat se se svým primárním mateřským jazykem. Problémem je, že orgány veřejné moci pro osoby, jež hovoří bělorusky, dávají velmi často přednost tlumočnickům z ruského jazyka, a to z důvodu jejich větší dostupnosti. Bylo by vhodné, aby jako první byli osloveni tlumočníci běloruského jazyka, který je pro národnostní menšinu důležitý a je i významným symbolem pro běloruskou národnostní menšinu s ohledem na aktuální politickou situaci v Bělorusku. Často se také stává, že u osob narozených v České republice, je na matrikách automaticky zapisováno vedle jména a příjmení patronymum, tedy jméno po otci, což je typické pro ruskou, nikoliv běloruskou tradici. Běloruským občanům a příslušníkům této menšiny v České republice také není umožněn zápis jména v jejich rodném jazyce a musejí předkládat znalecký lingvistický posudek o správné pravopisné podobě svého jména a příjmení. Z metodiky pro matriky z roku 2018 vyplývá, že se matriční úřad má nejprve pokusit zjistit správnou podobu jména vlastním šetřením. Tato šetření však neberou v potaz existenci běloruské latinky. Běloruský jazyk má k dispozici cyrilici i běloruskou latinku. Vše by se zjednodušilo, kdyby bylo možné zapisovat jména běloruskou latinkou, jejíž diakritický systém je až na několik písmen totožný s českým, což by se dalo vyřešit zadáním do systému veřejné správy. Nejedná se o celou abecedu, ale jde jen o několik písmen.

Helena Válková k tomuto bodu otevřela rozpravu.

V. Henych uvedl, že se dvěma zmiňovanými podněty k zajištění jazykových práv běloruské národnostní menšiny plně souhlasí. Jméno a příjmení je uváděno v české podobě, ale pokud se někdo hlásí k jiné než české národnosti, tak jméno a příjmení se uvede v podobě té národnosti, ke které se hlásí. Dále V. Henych přislíbil, že se pokusí zajistit, aby matriky

dostaly potřebné informace, zapisovaly jména správně a vyžadovaly překlady od běloruských překladatelů, nikoliv ruských. Zajištění třetího bodu, který byl uveden, bohužel není možné. V české latince je nastavena veškerá technika výroby pasů a dalších dokladů, není možné tam doplňovat další písmena nebo znaky.

M. Franěk paní Šyjanok ujistil, že není žádným problémem zajistit, aby Ministerstvo spravedlnosti upozornilo justiční činitele, aby jako první volbu vyhledávali tlumočníky výhradně z běloruského jazyka, nikoliv automaticky z jazyka ruského. V této věci je možné také provést větší osvětu.

Helena Válková ukončila rozpravu a přednesla návrh usnesení.

Usnesení č. 12/2020
Rady vlády pro národnostní menšiny
ze dne 11. září 2020 k bodu jednání č. 8d

Rada vlády pro národnostní menšiny

I. bere na vědomí informaci o nedostatečném zajištění jazykových práv běloruské národnostní menšiny v České republice;

II. doporučuje Ministerstvu vnitra, aby se zabývalo v rámci své kompetence v oblasti matrik zajištěním jazykových práv běloruské národnostní menšiny;

III. žádá ústřední orgány státní správy, aby v případě zajištění tlumočení a překladů byli oslovováni tlumočníci a překladatelé z jazyka běloruského.

HLASOVÁNÍ O USNESENÍ

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
22	0	0

Usnesení bylo přijato.

e) Informace k žádosti gruzínské národnostní menšiny o zastoupení v Radě

K. Jůnová uvedla, že Rada obdržela od zástupců gruzínské národnostní menšiny písemnou žádost o zastoupení v Radě. V nejbližší době budou zároveň zhodnoceny aspekty toho, zda by gruzínská národnostní menšina mohla získat nárok na zastoupení v Radě. Prvním krokem bude vypracování historické analýzy, která bude mít za úkol zmapování historického výskytu gruzínské národnostní menšiny na území České republiky atd. I. Čačchiani poděkoval za pozvání a možnost účasti na jednání Rady. Gruzie je poměrně mladý demokratický stát, který prochází nelehkou cestou i v rámci své geopolitické situace a chce se začlenit do západních demokratických struktur. Gruzínská menšina v ČR udržuje svou kulturu, jazyka a tradice, nicméně zároveň se snaží i o začlenění do české společnosti.

E. Číhalová připomněla výročí 100 let Masarykovy pomocné akce, jejíž součástí byli i gruzínští imigranti. J. Kalašnikov členy Rady informoval, že v listopadu roku 2021 plánuje

Ministerstvo zahraničních věcí uspořádat velkou mezinárodní konferenci ke 100. výročí Masarykovy pomocné akce, o detailech plánované akce bude referovat na některém z příštích jednání Rady.

f) Informace o plánovaném semináři ke Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021

H. Válková zahájila další bod jednání a předala slovo Kláře Jůnové. Ta informovala o blížícím se Sčítání lidu, domů a bytů, které proběhne v březnu příštího roku. Ve spolupráci s Českým statistickým úřadem bude pro zástupce národnostních menšin 20. října 2020 uspořádán seminář, na kterém zástupci Českého statistického úřadu představí sčítací formulář a vysvětlí způsob jeho vyplňování. Na seminář budou pozváni i zástupci národnostních menšin a členové jejich spolků, kteří by měli podporovat ostatní příslušníky národnostních menšin v tom, aby se při sčítání lidu, domů a bytů nebáli přihlásit ke své národnosti. Údaje o národnosti a mateřském jazyce bude možné vyplnit dobrovolně, nejedná se o povinné údaje. Sčítání bude probíhat jak online, tak i klasickým listovním způsobem. Jsou již vytvořeny jazykové mutace formulářů, které zahrnují např. polštinu, romštinu, němčinu, angličtinu nebo vietnamštinu.

K. Jůnová zároveň navrhla, že pokud bude zájem, je možné v rámci semináře vytvořit i krátký workshop týkající se dotací relevantních pro národnostní menšiny. Na tomto tématu je domluvena spoluúčast zástupců Ministerstva kultury a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

g) Rasistický článek v Prostějovském večerníku z 29. června 2020

H. Válková zahájila poslední bod jednání, o jehož zařazení do kategorie různé požádal zástupce romské národnostní menšiny Jan Balog. Bod jednání se týká rasistického článku v Prostějovském večerníku ze dne 29.06.2020 s titulkem „Čunín zaplaví Cikáni!“, který byl členům Rady rozeslán jako součást podkladů k jednání Rady. J. Balog uvedl, že autor článku se nepřijatelným hanlivým způsobem opakovaně vyjadřuje o romské národnostní menšině, což není možné tolerovat. V minulosti již bylo krajskou romskou koordinátorkou Olomouckého kraje na příslušný deník podáno trestní oznámení, které však nepřineslo žádoucí výsledek. Z důvodu rasistických výroků se o Prostějovský večerník začal zajímat i Syndikát novinářů a zpravodajský server Romea.cz. J. Balog chce problematiku rasismu v médiích řešit na jednání Pracovní skupiny pro národnostně menšinové vysílání. H. Válková uvedla, že se jedná o alarmující informaci.

Helena Válková k tomuto bodu otevřela rozpravu.

T. Kraus, zástupce židovské komunity, se k iniciativě J. Baloga připojil a uvedl, že mediálně má židovská komunita s Prostějovským večerníkem také velmi negativní kontinuální zkušenosti. Doporučil Janu Balogovi, aby se daná problematika ocitla na programu Pracovní skupiny pro národnostně menšinové vysílání. Dále apeloval na Radu, aby se touto problematikou do budoucna více zabývala, neboť rasismus i xenofobie se obecně dotýkají právě členů Rady. H. Válková konstatovala, že se touto tematikou bude Rada více zabývat a bude zařazena na pořad dalších jednání Rady. Dále uvedla, že Ústavně právním výborem Poslanecké sněmovny právě prošel pozměňovací návrh paragrafu 403 a) trestního zákoníku (založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka), který zavádí novou skutkovou podstatu, jež se týká nedovoleného obchodování s předměty, které

propagují nenávistná hnutí. G. Bečev vyjádřil podporu iniciativě J. Baloga a T. Krause. V. Skalský upozornil na nebezpečí rasistického prostředí sociálních sítí.

Místopředsedkyně Rady H. Válková uzavřela bod jednání Různé a oznámila, že další jednání Rady je naplánováno na 01.12.2020, pokud to bude možné v rámci epidemiologických opatření. Poté poděkovala přítomným za jejich aktivní účast na druhém letošním jednání Rady.

V Praze dne 11. září 2020

Zpracovala: Renata Weinerová

Za správnost: Klára Jůnová

**prof. JUDr. Helena Válková, CSc.,
v.r.**

*místopředsedkyně Rady vlády pro
národnostní menšiny*